

Gyermekvédelmi Központ Pest Vármegye
Érdi Szakmai Egység

Nefelejcs Lakásotthon Érd	2030 Érd, Nyárád utca 30-32.
Angyalvár Utógondozó Otthon Göd	2132 Göd, Duna utca 25.
Fülemüle Lakásotthon Veresegyház	2112 Veresegyház, Pacsirta utca 8.

SZAKMAI PROGRAM

Jóváhagyva 2025. február hó „20” napján.

dr. Pitzné Heinczinger Mónika
igazgató

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Pest Vármegyei Kirendeltsége

Tartalomjegyzék:

1. Szolgáltató neve, székhelye, telephelye.....	3
2. Az Érdi Szakmai Egység működését meghatározó dokumentumok.....	3
3. A Szakmai Egység szervezeti felépítése, az ellátható személyek köre.....	3
3.1. Az elhelyezés típusa.....	3
3.2 Engedélyezett szakmai létszám a Szakmai Egységben és telephelyein.....	4
4. A Szakmai Egység alaprendeltetése.....	4
4.1. A Lakásotthonba kerülő célcsoport bemutatása.....	5
5. A szolgáltatás feladatai, céljai és alapelvei.....	7
5.1. A Lakásotthonban folyó nevelés célja, feladata.....	10
5.2. A gondozási és nevelési feladatok, képesség- és tehetség gondozás.....	11
5.3. Pedagógiai alapelvek.....	13
5.4. A nevelői munka célja.....	15
5.5. Egyéb nevelési célok.....	17
6. Az ellátás igénybevétele módja.....	18
6.1. Teljes körű ellátás.....	18
6.2. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás módja.....	19
7. A gyermek befogadása.....	20
7.1. Az adaptációs időszak.....	20
7.2. A mentorrendszer.....	21
8. A Lakásotthon/Utógondozó Otthon feladata az önálló életre történő felkészítésben.....	22
9. Oktatás, tanulás, szabadidős tevékenység.....	24
9.1. Kapcsolattartás az iskolával.....	25
9.2. Egyéni munkarend (tanulmányi rend).....	25
9.3. Szabadidős tevékenység.....	25
10. Magatartási problémák kezelése.....	26
11. A Lakásotthon értékelési rendszere.....	27
12. Gondozási hely megváltoztatása, vérszerinti családba történő hazagondozás.....	28
13. A Szakmai Egységen belüli és kívüli együttműködés módjai.....	28
13.1. Szervezeti megbeszélések, értekezletek.....	28
13.2. Stratégiai pedagógiai team megbeszélések (esetmegbeszélések).....	29
13.3. A vérszerinti család.....	29
13.4. Külső szakemberek, intézmények.....	30
13.5. Látogatás rendje.....	31
13.6. A Lakásotthon, a gyermek, a szülő, valamint az iskola együttműködése.....	31
14. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása.....	32
15. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme.....	32
15.1. Érdek- és jogvédelem a szakmai feladatot ellátók tekintetében.....	33
15.2. Érdek- és jogvédelem a szolgáltatást igénybe vevők tekintetében.....	33
Záradék.....	37

1. Szolgáltató neve, székhelye, telephelye
Fenntartó: Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Címe: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.

Működtető: Gyermekvédelmi Központ Pest Vármegye
Címe: 1148 Budapest, Fogarasi út 22.

Felügyeletet ellátó hatóság: Pest Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és
Igazságügyi Főosztály
Címe: 1052 Budapest, Városház utca 7.

Intézmény neve: Gyermekvédelmi Központ Pest Vármegye Érdi Szakmai
Egység (a továbbiakban: Szakmai Egység)
Címe: 2030 Érd, Nyárád utca 30-32.

Telephelyek

Nefelejcs Lakásotthon Érd	2030 Érd, Nyárád utca 30-32.
Angyalvár Utógondozó Otthon Göd	2132 Göd, Duna utca 25.
Fülemüle Lakásotthon Veresegyház	2112 Veresegyház, Pacsirta utca 8.

2. Az Érdi Szakmai Egység működését meghatározó dokumentumok

- a Gyermekvédelmi Központ Pest Vármegye (a továbbiakban: Intézmény) Alapító Okirata,
- az Intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata,
- a Pest Vármegyei Kormányhivatal által kiadott szolgáltatói nyilvántartásba vétel,
- Szakmai Program,
- Házirend.

3. A Szakmai Egység szervezeti felépítése, az ellátható személyek köre

3.1. Az elhelyezés típusa

Lakásotthon: legfeljebb 12 gyermek (a különleges lakásotthon esetében 8 gyermek) otthont nyújtó ellátását, illetve fiatal felnőtt utógondozói ellátását biztosítja családias körülmények között.

Utógondozó otthon: legfeljebb 12 fiatal felnőtt számára nyújt utógondozói ellátást, szükség szerinti ellátással.

Nefelejcs Lakásotthon Érd

Engedélyezett férőhelyszám: 12 fő

Címe: 2030 Érd, Nyárád utca 30-32.

Elláthat: normál ellátási szükségletű, továbbá integráltan nevelhető különleges és integráltan nevelhető speciális ellátási szükségletű gyermekeket, valamint utógondozói ellátottakat.

Angyalvár Utógondozó Otthon Göd

Engedélyezett férőhelyszám: 12 fő.

Címe: 2132 Göd, Duna út 25.

Elláthat: kizárólag utógondozói ellátásban részesülőket.

Fülemüle Lakásotthon Veresegyház

Engedélyezett férőhelyszám: 8 fő.

Címe: 2112 Veresegyház, Pacsirta utca 8.

Elláthat: különleges ellátási szükségletű gyermekeket, valamint utógondozói ellátottakat.

3.2. Engedélyezett szakmai létszám a Szakmai Egységben és telephelyein

1 fő szakmai egység vezető

Jogszabály szerint ellátja, irányítja, koordinálja és ellenőrzi a szakmai egységbe tartozó otthonok szakmai tevékenységét, valamint utógondozói feladatkört lát el.

1 fő fejlesztőpedagógus/gyógypedagógus

A Szakmai Egység otthonaiban egyéni és csoportos fejlesztést végez.

1 fő növekedékügyi előadó/gyermekvédelmi ügyintéző

Az otthonokhoz és a gyermekekhez kapcsolódó adminisztratív feladatokat végez.

1 fő pszichológus/pszichológiai tanácsadó

A gyermekek pszichés ellátásáról, mentálhigiénés támogatásáról gondoskodik.

Nefelejcs Lakásotthon Érd

1 fő nevelő.

1 fő gyermekvédelmi asszisztens.

4 fő gyermekfelügyelő.

Angyalvár Utógondozó Otthon Göd:

2 fő nevelő.

1 fő gyermekvédelmi asszisztens.

Fülemüle Lakásotthon Veresegyház

1 fő nevelő.

1 fő gyermekvédelmi asszisztens.

4 fő gyermekfelügyelő.

4. A Szakmai Egység alaprendeltetése

A Szakmai Egységbe tartozó lakásotthonok megszákítás nélküli munkarendben

működő bentlakásos gyermekintézmények, melyek a gyermekvédelmi szakellátás keretében gondozott gyermekek számára alaptevékenységként biztosítják az otthont nyújtó ellátást családi körülmények között. Az otthonok 3 és 18 éves kor között fogadják az ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve nevelésbe vett gyermekeket, továbbá ellátást biztosítanak az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek számára.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) alapján legfeljebb 3 napra átmeneti gondozásra befogadja azt az ellátást kérő gyermeket, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott, vagy szülője, gondozója elhagyta és emiatt ellátás, valamint felügyelet nélkül maradt. Az Utógondozó Otthon kizárólag 18. életévét betöltött fiatal felnőttek számára biztosít utógondozói ellátást.

4.1. A Lakásotthonba kerülő célcsoport bemutatása

A Szakmai Program, mint gondozási, nevelési alapidokumentum tartalmazza a nevelés célját, alapelveit és módszereit, mely abban a folyamatban valósul meg, amelyet a gondozott gyermekek és fiatalok bejárnak az adott otthonba történő bekerülésüktől a távozásukig, illetve utógondozói ellátásuk megszűnéséig.

A Lakásotthon a véglegessé vált gyámhatósági határozat alapján teljes körű otthont nyújtó ellátást biztosít az elhelyezett gyermekek, valamint szükség szerinti ellátást nyújt fiatal felnőttek számára.

Az illetékes Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat (továbbiakban: OGYSZ) Szakértői Bizottsága (a továbbiakban: GYSZB) véleménye alapján az otthonok integrált formában megkülönböztetett, szükségletorientált fejlesztést, terápiát és ellátást biztosítanak a tartósan beteg, fogyatékos, azaz különleges ellátási szükségletű gyermekek, valamint az integráltan nevelhető speciális szükségletű gyermekek számára.

A fogyatékos megállapítására az illetékes Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság jogosult.

A Lakásotthonba kerülő gyermekek többsége eltérő időt töltött vérszerinti családjában vagy nevelőszülői családban, mielőtt a Szakmai Egység gondozási helyére került volna. Esetükben már elkezdődött egy individuálisan végbemenő szocializációs folyamat, azonban az elsajátított viselkedésformák, valamint magatartási szokások sok esetben nem felelnek meg a társadalmi normák és elvárások rendszerének. A gyermekek többnyire széthullott vagy rosszul strukturált családokból, deviáns vagy elhanyagoló szülőktől kerülnek a Lakásotthonba, ezért személyiségükben hiányosság, deficit vagy zavar jelenik meg. Jellemzően negatív az önértékelésük, érzelmi kontrolljuk nem kielégítő, konfliktusokat nehezen tűrnek és kezelnek, értékesnek mondható társas kapcsolatot létesíteni vagy megőrizni ritkán képesek. Szembetűnő az elmaradásuk a megismerő és kognitív képességekben, ebből adódóan iskolai előmenetelük megkésett, tantárgyi tudásuk többnyire nem felel meg koruknak vagy az adott iskolai évfolyamnak.

A szakellátásba került gyermekek nagy része bekerülése pillanatától válsághelyzetben van, mely alapvetően abból fakad, hogy sok esetben hatósági döntés alapján kell elhagynia az eddigi megszokott környezetét, családját, amely - legtöbb esetben rajta kívül eső ok miatt - élethetlenné, feszültségek, konfliktusok és bizonytalanság forrásává válik számára. Ebben a helyzetben kell segítséget nyújtania a gyermekek részére a Lakásotthon munkatársainak, a Szakszolgálat szakembereinek melyhez a legfőbb eszköz a bizalom, a szeretetteljes légkör, az egyéni beszélgetés, az odafigyelés, a másság elfogadása, a megértés, az értő figyelem, az énközlések, a humor, továbbá az önbecsülés, önértékelés növelése, a gyermek személyiségének pszichológiai fejlesztése nevelő célzatú, gyógyító jellegű hozzáállással. Alapvető fontosságú a hozzáállás, odafordulás intenzitása és ritmusa tekintetében a fokozatosság, a bizalmi kapcsolat óvatos érlelése.

A legtöbb szakellátásba került gyermek igényli az értékeket, a megfelelő értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, vallási és ideológiai hovatartozásának feltárását, a szabad vallásgyakorlást, nemzeti kisebbséghez való tartozása esetén az identitástudat erősítését, önálló életvitelre való felkészítését, azonban ezek megismertetése, a belső igény láthatóvá tétele és kapaszkodók nyújtása alapvető feladat a gyerekvédelmet megszemélyesítő munkatársak számára.

A gyermekek tekintetében a hangsúlyt a vérszerinti családba történő visszahelyezés lehetőségeinek feltárására, a lehetőség kereteinek reális és megnyugtató kialakítására fontos helyezni.

Integráltan nevelhető különleges ellátási szükségletű gyermekek

A gondozási helyen a szakemberek felelőssége az elfogadó, tapintatos pedagógiai környezet megteremtése, melyben ismerik az elhelyezésre kerülő, különleges ellátási szükségletű gyermekek betegségének tüneteit, valamint az alkalmazandó terápiát. A tartósan beteg gyermekek számára biztosításra kerül a szükséges diéta, a gyógyszeres kezelés, továbbá a Szakmai Egység mindenben együttműködik az adott egészségügyi gondozó intézménnyel.

A különleges szükségletű, fogyatékkal élő gyermekek esetében a hangsúly a fennálló hátrányok leküzdésére helyeződik a fejlesztő terápiás folyamatokban. Különös figyelem fordul a Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság szakértői véleményeiben megállapított részképesség zavarok korrekciójának segítésére, valamint a szakértői vélemények határidőben történő felülvizsgálatának kezdeményezésére.

Testi vagy érzékszervi fogyatékoság esetén a köznevelési-, egészségügyi-, illetve társintézményekkel történő együttműködés kiemelt fontosságú, különös tekintettel a lehetséges rehabilitációra.

A személyiségformálásban kitűzött célok, feladatok, illetve a határidők és a felelősök az egyéni gondozási-nevelési tervben kerülnek megfogalmazásra.

Integráltan nevelhető speciális ellátási szükségletű gyermekek

A speciális ellátásra szoruló, integráltan nevelhető gyermekek esetében szükségleteikhez igazodó speciális ellátás kerül biztosításra a lakásotthonban. Az

egyéni gondozási-nevelési tervben (továbbiakban: GII) meghatározott szocializációs, reszocializációs, habilitációs és rehabilitációs folyamatban a kitűzött cél a konstruktív életvezetésre való képesség elérése.

Fontos szempont az ellátás megkezdése előtt a szakmai párbeszéd mellett, hogy a gyermekek teljes körű tájékoztatást, felvilágosítást kapjanak az életkoruknak, valamint a személyiségállapotuknak megfelelően a rájuk váró változásokról, a várható nehézségekről, küzdelmekről, eredményekről.

Különleges szükségletű gyermekek

A különleges lakásotthon a gyermekvédelmi szakellátás keretében a tartósan beteg vagy fogyatékkal élő gondozott gyermek számára kötelezően ellátandó alapfeladatként a gyermek állapotához, illetve korához igazodóan különleges ellátást biztosít.

A különleges lakásotthon feladatkörébe tartozik a tartósan beteg vagy fogyatékkal élő gyermekről való gondoskodás, szocializáció, habilitáció és rehabilitáció, ha a gyermek állapota nem indokolja az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékos személyek otthonában való elhelyezését, vagy ha az elhelyezése férőhely hiányában nem lehetséges.

A segítő terápiás folyamat feladata

Feladat a pontos diagnózis készítése, a képességek, az adottságok és a személyiség megismerése, az adaptációs időszak fokozott segítése, a teljes körű ellátásra, terápiára, kapcsolattartásra készült tervek végrehajtása, értékelése, esetleges korrekciója, továbbá - amennyiben szükséges - egyéni napirend készítése és betartása, intenzív család-gondozás, illetve hazagondozás támogatása.

Az integráltan nevelt gyermekek esetében kiemelten fontos az egyéni segítő beszélgetés módszerének alkalmazása, valamint a terápiás jellegű csoportos foglalkozásokon történő részvétel lehetőségének biztosítása az otthonokban dolgozó szakemberek és külső szakemberek irányításával.

Utógondozói ellátott fiatal felnőttek

Az utógondozói otthon/lakásotthon olyan, 18. életévét betöltött fiatal felnőtteknek biztosít ellátást, akikkel az intézmény – gyámhatósági határozat alapján – megállapodást köt. Az utógondozó otthon/lakásotthon olyan fiatal felnőttekkel köt megállapodást, akik egyéni élethelyzetük, családi kapcsolataik hiánya vagy problémái miatt, az önálló életkezdéshez támogatást igényelnek, melyek az ellátás igénybevételének feltételei. Ezen fiatal felnőttek a gyermekvédelmi szakellátásból érkeznek, azaz sok változást (traumát) elszenvedett gyermekkorral rendelkeznek. A hányattatott gyermekkor, motivátlanság és a családi védőháló, illetve a kapcsolati tőke hiánya komoly kihívássá teszi az egyébként sem könnyű önálló életkezdést. Az utógondozás végcélja ezen akadály leküzdésének elősegítése, egy önfenntartó, önálló élet feltételcinek megteremtése.

5. A szolgáltatás feladatai, céljai és alapelvei

A lakásotthonok/utógondozó otthon elsődleges ellátási területe Pest vármegye. Pest vármegye népessége a legnagyobb az országban, valamint folyamatosan növekvő tendenciát mutatott az elmúlt tíz év során. Korstruktúrája kedvező, azonban területileg jelentősen differenciált.

Pest vármegyében az elmúlt években a szakellátásba történt beutalások tekintetében az a tendencia tapasztalható, hogy növekszik mind a tizenévesek, mind pedig a 10 év alatti életkorú gyermekek beutalásának száma, növekszik a beutaltak között a speciális és kettős szükségletűek aránya, továbbá elégtelen a szükségletnek megfelelő férőhelyek száma.

Az ellátás alapvető célja, hogy az egyéni elhelyezési tervekben, illetve a gondozási-nevelési tervekben foglaltak megvalósítása érdekében biztosítsa, hogy a nevelésbe vett gyermek hozzájusson:

- a szükséges egészségügyi ellátáshoz,
- személyisége harmonikus fejlődése segítéséhez, szükség esetén a személyiségkorrekcióhoz,
- az értelmi képességeinek megfelelő oktatáshoz,
- a szabadidő tartalmas eltöltéséhez,
- minél teljesebb mértékű társadalmi integrációja elősegítéséhez.

Felkészítse őt:

- a pályaválasztásra,
- a képességei figyelembevételével az önálló és felelősségteljes életre.

Kapcsolatot tartson:

- a gyermek hozzátartozóival,
- az iskolájával,
- a gyermek érdekében eljáró más intézményekkel (pl. gyermekjóléti szolgáltatás, gyámhatóság).

Az intézmény fejlesztése során kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a privát terek, mosdók, fürdőszobák tervezése, felújítása, átalakítása során minél inkább érvényesüljön - a túlszűfolttság elkerülésének és megfelelő felügyelet biztosításának igénye mellett - a gyermekek magánéletének védelme.

A Lakásotthon a GYSZB szakmai véleménye és az illetékes gyámhatóság határozata alapján fogadja a gyermekeket. Alkalmazkodik a beutalt gondozott gyermekek és fiatal felnőtt szükségleteihez, számukra otthont nyújtó ellátást, illetve szükség szerinti ellátást biztosít. Átvállalja a család szocializációs feladatait, a gyermek egészséges fejlődésének biztosítását, gondozását, nevelését és iskoláztatását, valamint utógondozói ellátását – a megkötött háromoldalú megállapodás szerint - hátrányos megkülönböztetés nélkül.

A pedagógiai folyamat egységes követelményrendszerben és nevelési módszerek alkalmazásában megvalósuló céltudatos, tervszerű, komplex, értékteremtő tevékenység, melyben nevelése révén a fiatal fokozatosan, életkorának megfelelő szinten társadalmilag értékes, valamint egyénileg is eredményes magatartásformát valósít meg.

Fontos törekvés a gyermek megismerése, pozitív személyiségjegyeinek erősítése pozitív életminták által (pl. meghívott vendégek életútjainak bemutatásával), a kölcsönös bizalmon alapuló, őszinte, nyílt nevelési légkör kialakítására.

További fontos feladat a Házirendben foglalt jogok és kötelezettségek, napirendi elvárások egységes érvényesítése, illetve az érdekérvényesítés és a panaszjog lehetőségét biztosítása valamennyi gondozott számára.

A Lakásotthon tevékenysége során együttműködik a családdal és lehetőség szerint elősegíti a gyermek családba történő visszahelyezését, vérszerinti családjában történő nevelkedését.

Szükségszerű, hogy a nevelőmunka folyamatában résztvevők ugyanazon elv alatt ugyanazt értsék a pedagógiai környezetben akkor is, ha eltérő gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek, és különböző szakfeladatot látnak el, mivel ez segíti elő a Szakmai Program megvalósítását, a feladat ellátásának egységesítését

A nevelésbe vétel és utógondozói ellátás időtartama alatt a teljes szakmai team közös célja a gondozottak személyiségfejlődésének támogatása. Ezt a fejlesztő tevékenységet a gyermeki jogok tiszteletben tartásával szükséges megvalósítani az alábbi kiemelt alapelvek szerint.

Következetesség elve

A megfelelő empátia és tolerancia mellett szükséges a megfelelő szabályok és szabályozók kialakítása az otthonokban.

A megbízható, következetes, kiegyensúlyozott nevelői attitűd a garanciája a szabályok megértetésének és elfogadásának. A szabályokat a Házirend és a Napirend megértése és elfogadása után lehet, illetve szükséges betartatni. A cél az, hogy a szabályok, normák, elvárások magától értetődővé váljanak, interiorizálódjanak. Ezek megfogalmazása során figyelembe kell venni a gondozott gyermekek fizikai, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlettségét.

Rendszerszemlélet elve

A rendszerben működés eredményessége befolyásolja a rendszer más részeinek hatékonyságát. A pedagógiai folyamatok hatásmechanizmusai egymásra épülve, egymást kiegészítve működnek. Meghatározó szereplői a Szakmai Egység vezetője, a nevelők, a gyermekvédelmi asszisztensek, a gyermekfelügyelők, a fejlesztő pedagógus/gyógypedagógus, valamint a pszichológus/pszichológiai tanácsadó.

A pedagógiai folyamatot segítők a személyiségformálás folyamatának rendszerében hatást váltanak ki, mely visszahat a gyermekre és változást eredményez. Az elégtelen működés megváltoztatásához fontos az ellenőrzés, az információk cseréje, valamint a hatékonyságot segítő visszacsatolás. A cél, hogy a Szakmai Egység vezetője az

irányítása alá tartozó szakemberekkel olyan információs rendszert működtessen, mely a gondozottak érdekében meghozandó döntéseket segíti. Garanciális elemei az egyéni gondozási-nevelési tervben megjelölt, diagnosztikus adatok alapján kiválasztott fejlesztési módszerek, határidők és felelősök.

Prevenció elve

A pozitív pedagógiai programok megelőzik a magatartászavarok, káros szokások, szenvedélyek kialakulását. Az elhelyezési javaslat elkészítése során feltétlenül szükséges figyelembe venni a városhoz tartozó ártalmakat, mint például a drogokhoz történő hozzájutás lehetősége, bevásárló központok előfordulásának gyakorisága.

Legkorábbi beavatkozás elve

Fontos a problémák korai felismerése, definiálása. Ennek feltétele, hogy a szakemberek megfelelő szakmai felkészültséggel, felelősséggel kompetens döntéseket hozzanak, valamint a lehető legkorábban diagnosztizálják, felismerjék a problémát. Kiemelt jelentőséggel bír, hogy a gyermekekkel foglalkozó szakemberek jól működő szakmai kommunikációval segítsék a nevelési célok megvalósítását.

Korrekción elve

A cél a kialakult problémás helyzetek káros következményeinek enyhítése, melyhez a személyiség egészére kell hatni tudatosan, tervszerűen.

Fontos a kiemelt feladatok meghatározása, a végrehajtásért felelős személy megnevezése, a tevékenységek összehangolása, valamint az együttműködők kompetenciájának meghatározása.

A problémakezelés lépései:

- a probléma felismerése, a problémaérzékenység kialakítása,
- információszerzés a gyermek anamnézisééről, státuszáról,
- a rendelkezésre álló, a gyermeket érintő szakvélemények és nyilvántartások megismerése,
- az eset megértése és differenciálása,
- az esettel kapcsolatos saját álláspont kialakítása.

Fokozatosság elve

A gondozási, nevelési folyamat során fokozatosan sajátíthatók el a társadalmi normák, értékek. A folyamat alapja a szükségletnek megfelelő ellátás biztosítása egyénre szabott pedagógiai módszerek alkalmazásával, lépésről-lépésre.

További betartandó alapelvek

- egyéni bánásmód elve, egyenlő bánásmód követelménye,
- a személyiség tisztelete,
- hátrányos megkülönböztetés tilalma,
- másság tolerálása,

- az otthonosság megteremtésének elve,
- demokratizmus elve,
- nyitottság elve,
- csoportfolyamatok nyomon követésének elve,
- empátia,
- pedagógiai tapintat.

5.1. A Lakásotthonban folyó nevelés célja, feladata

A Lakásotthonban folyó nevelés célja, hogy az ott élő gyermekek és fiatalok olyan alapközösséget hozzanak létre, amelyben a mindennapi élet a lehető legnagyobb mértékben hasonlít az átlagos családdra. Ehhez feladat:

- a célok elérése érdekében gondozási, nevelési, rekreációs szolgáltatásokat kell nyújtani és kialakítani a napi, heti, havi életciklus gyakorlatához,
- a vérszerinti családot nélkülöző gyermekeknek biztosítani kell, hogy családban nevelkedő társaihoz hasonló körülmények között, hasonló módon, hasonló térbeli és időbeli struktúrákban, hasonló tiszteletben, bánásmódban részesülve, nem elszigetelten, hanem a külvilághoz minél több szalon kapcsolódva éljenek,
- széleskörű kapcsolatrendszer kialakítása, valamint együttműködés a lakóhely szerint illetékes család- és gyermekjóléti szolgálattal/központtal, gyámhivatallal, támogatókkal,

A feladatok megvalósításában kiemelt szerepet kell kapnia:

- a szocializációt segítő képességek fejlesztésének (együttműködés, alkalmazkodás, normakövetés, önállóság, önellátás, önkifejezés, pozitív önértékelés),
- az egészségnevelésnek (a tanulók speciális igényeihez igazítva az egészség megőrzéséhez szükséges technikák, az egészségfejlesztés képességeinek megszerzése),
- a szabadidős programok, az önkiszolgálás, a munka, a tehetséggondozás, a felzárkóztatás, a társas kapcsolatok, a közösségi tevékenységek alkalmazásának, amelyek a későbbi életközegben az eredményes társadalmi beilleszkedést segítik,
- a biztonságos internet- és médiahasználat (ideértve a zaklatás internetes formáival szembeni hatékony fellépést) elősegítéséhez szükséges nevelés, oktatás, képzés megszervezésének.

5.2. A gondozási és nevelési feladatok

A bekerülő gyermekek hiányosságai nem csak a praktikus életismeret tekintetében fedezhetők fel, hanem a szociálisan kompetens viselkedés elsajátításának terén is. A szociális képességek gyakorlatlansága többnyire a bekerülés előtti kielégítetlen érzelmi szükségletekből, elhanyagolásból, esetleges bántalmazásból fakadnak.

A szükséges viselkedésmódosításhoz az alábbi célok kerülnek meghatározásra.

- a családból történő kiemelés okainak feldolgozása, megértetése,

- értő szeretet légkörének biztosítása,
- az egyéni szükségletekre és igényekre irányuló, személyre szabott pedagógiai hatás,
- a kapcsolattartás elősegítése, az abban rejlő pozitív erők felhasználása,
- képességfejlesztés, korrekció, hátrányok leküzdése,
- megfelelő oktatási és képzési lehetőségek biztosítása, pályaorientáció,
- tehetséggondozás,
- az otthonok csoportjainak közösségé kövácsolása,
- a közösség együttműködésének folyamatos fejlesztése,
- az új tagok támogató befogadásának képessége,
- az otthonok megtartó erejének, a kötődés lehetőségeinek biztosítása,
- sikerélmény és örömszerzési lehetőség,
- a mindennapi tevékenységekben való jártasság,
- az önellátás és önálló életre való képesség megalapozása.

Képesség- és tehetséggondozás:

A gyermekek képesség és tehetséggondozása vonatkozásában a Belügyminisztérium által 2023. március 20. napján kiadott „Képesség- és tehetséggondozás a gyermekvédelmi szakellátásban” című módszertanban foglaltak az irányadóak, a folyamatleírások betartása, valamint a dokumentumminták használata kötelező.

„A gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermeknek olyan kihívásokkal kell megküzdenie, amelyek speciális támogatást tesznek szükségessé, olyan tervezett szakmai jelenlétet, amely a gyermek jóllétét szolgálja. A képesség- és a tehetséggondozás e támogatásnak a része, vagyis nem különíthető el a gyermek jóllétének megteremtésétől. A módszertan célja, hogy támogatást nyújtson a gyermekvédelmi szakellátásban dolgozó szakembereknek, annak érdekében, hogy a gyermek a lehető legfelkészültebben lépjen ki az ellátásból. A módszertan ennek megfelelően a gyermek képességeinek, tehetségének kibontakoztatására irányuló szakmai munkához járul hozzá, gyakorlatias folyamatleírással, jól alkalmazható módszerekkel. A gyermekről szerzett ismeretekhez igazítottan kell meghatározni azokat a beavatkozásokat, amelyek a gyermek hatékony felkészítését szolgálják, szintén a szakellátás teljes időtartamára kiterjedően. A módszertan ennek megfelelően a képesség felmérésének (megismerés) és gondozásának (felkészítés, fejlesztés) módszertana. A képesség- és tehetséggondozás módszertana a képesség, a tehetség, a képesség/tehetség felmérés, valamint a képesség/tehetséggondozás fogalmakra épül. A módszertan nem új feladatot határoz meg, hanem a gondozás-nevelés jogszabályban is előírt elemét támogatja. A képességgondozás érdekében rendszerezi a szakemberek által jelenleg is végzett feladatokat.”

A fejlesztőmunka prioritásai a Szakmai Egységben: A Lakásotthon kiemelt jelentőségű a gyermekek életében a szakellátásban töltött idő alatt. Különlegesen abban az értelemben, hogy a veszteségek traumájának feldolgozását, illetve egy új otthon elfogadását jelenti. Fontos a saját élettér, az intimitás, a biztonság és a kontroll lehetőségének megteremtése, a pozitív érzelmek megélésének lehetővé tétele, az

önkifejezés lehetősége, a környezet alakításának szabadsága (megfelelő keretek között), a több emberhez alkalmazkodás konfliktusainak és feszültségeinek minimalizálása, az intim terek és saját tárgyak tiszteletben tartásának elvárása, az otthonosság érdekében tett erőfeszítések megbecsülése, a saját tárgyak elhelyezésének lehetősége, az uniformizálódás elkerülése.

Fontosak továbbá a megfelelő elrendezésű és berendezésű lakószobákon túl az egyéb helyiségek praktikus, aktivitásra motiváló infrastrukturális kondíciói. A megfelelően berendezett konyha és annak eszközei, a közös vagy önálló főzések, a terítés, a közös étkezések, az együttes élmény, valamint a praktikus ismeretek megszerzésének szolgálatába állíthatók.

A megfelelő tárgyi környezet megalapozza a lakásotthonban dolgozók személyisége, szakmai tudása mentén ható pedagógiai légkört. A célokhoz rendelt tevékenységek megszervezésében, megvalósításában, a helytállásban csak a megfelelő kompetenciákkal rendelkező munkatársak sikeresek.

A munkatársakkal szemben támasztott elsődleges elvárások:

- magas színvonalú szakmai tudás, képzési, önképzési igény,
- jóindulatú alapattitűd,
- konfliktuskezelésben való jártasság,
- fejlett kommunikációs képesség,
- következetesség,
- megfelelő önismeret,
- empátia,
- kreativitás,
- feszültség és bizonytalanság tolerálása,
- szakmai ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- másság megértése,
- diszkréció képessége.

A Lakásotthonban a tárgyi és személyi környezet teszi lehetővé a gyermeki képességek megismerését, fejlesztését. Meg kell érteniük, hogy saját képességeik megismeréséhez, fejlesztéséhez aktívan hozzá kell járulniuk, melynek érdekében tervezetten, tudatosan, különböző helyzeteket, feladatokat kapnak a gyermekek és a fiatal felnőttek, így a tapasztalataikon keresztül fejlődhetnek.

A gyermekektől azok a képességek várhatók el, amelyek kialakításához megkapták a megfelelő feltételeket. A csoportkörnyezet, az otthonokban történő családi kapcsolattartás, a baráti kapcsolatok, valamint a gyermekek egymás közötti interakcióinak megfigyelése, elemzése lehetőséget kínál az egyénre szabott fejlesztési tervek megalapozására.

A problémamegoldó képesség megfelelő élethelyzetben fejleszthető a leghatékonyabban. Nem egyszerűen ingerekben gazdag közegot kell teremteni, hanem a gyermekek életvilágához, motivációihoz, érdeklődéséhez, ismereteihez megfelelő hatásmechanizmust kell illeszteni azt. Olyan tevékenységeket kell kínálni,

mely az adott gyermek tehetségével adekvát képességfejlesztésre ad lehetőséget. Fontos a pozitív értékelés, megerősítés, így később kevesebb eséllyel sodródik a társadalom elvárásával ellentétes értékrend felé. A kipróbálásnak, az esetleges tévedések megtapasztalásának teret kell engedni, tehesse, amit tud, használhassa képességeit. Mindezekhez konszolidált érzelmi feltételeket kell biztosítani az otthonokban, ahol a gyermek tiszteletet kap, illetve érzelmileg kötődhet valamely felnőttökhöz. A referenciaszemély biztonságot adó jelenléte miatt tud megbirkózni az adott problémával, fájdalmával.

Örömet okozó és fejlesztő hatásúak a hétköznapi élethelyzetekben megvalósuló tevékenységek, a közösen elkészített tárgyak, a közös játékok, ünnepek, a sütés-főzés, a környezet szépítése, kertészkedés. A közösen, kooperációban végzett munka egyben elmélyíti a gyermek és a felnőtt kapcsolatát, mely alapja lehet a kötődés kialakulásának. A kapcsolatban formálódnak a szociális kulcsképeségek, a személyiségnek azon tulajdonságai, amelyek a mindennapok során a tevékenységekben, kapcsolatokban a siker fedezetét adják, mint együttműködési képesség, kapcsolatteremtési képesség, problémamegoldó képesség, felelősségvállalás, kommunikációs képesség.

A gyermek és a felnőtt kapcsolatának működése akkor lehet hatékony, amennyiben a gyermeknek a felnőtt pozitív mintát képes nyújtani nyílt, őszinte, kétirányú kommunikációban a konstruktív konfliktusmegoldásra, a közös célmeghatározásra, valamint az együttműködés készségeire.

Az ajánlott kommunikációs technika az üzenet, amely sokkal kevésbé ingerel harcra, mivel azt fejezi ki, hogy mit szeretne a beszélő és nem azt, hogy szerinte mit kellene tennie a másiknak. Ez a technika jól működhet, mert részben a gyermekekre bízva, mit tegyen, elősegíti, hogy megtanuljon felelősséget vállalni saját tetteiért. Az üzenet lényege, hogy maga találjon viselkedésének mindkettőjük számára elfogadható irányt. Őszintesége arra indíthatja a gyermeket, hogy ő is őszintén közölje bármit is érez. Így elkerülhetők a negatív interakciók, a megbélyegzés és az ítéletalkotás.

5.3. Pedagógia alapelvek

A megvalósítandó nevelési folyamat egységes keretrendszerben, bizalmi viszonyra épülő nevelési módszerek és terápiás jellegű intervenció alkalmazásában megvalósuló céltudatos, tervszerű, komplex, értékteremtő tevékenység, melyben az érett, reflektív személyiségű, érzékeny felnőtt ráhatása révén a fejleszthető gondozottak fokozatosan az életkoruknak megfelelő szinten, társadalmilag értékes és egyénileg is eredményes magatartásformákat sajátítanak el. A pedagógiai munka kiegészül terápiás célzatú tevékenységgel, mely során a gyermeket a vele foglalkozó munkatárs nevelő célzattal segíti a gyógyulás útján, saját érzékenységét alapul véve a folyamathoz.

Hosszabb távú cél, hogy a Szakmai Egységben kialakuló pedagógiai, valamint terápiás munka fokozatos és rendszeres csoportfoglalkozások keretében készítse fel a gyermekeket a nagykorúságra.

A pedagógiai és terápiás jellegű tevékenységet, valamint az ehhez kapcsolódó gondolkodásmódot a „gyermek érdeke mindenek előtt” elve határozza meg, mely során az alábbiakat kell maradéktalanul figyelembe venni:

- a gyermek jogainak, teljes körű ellátásának, valamint egyéni szükségletei és érdekei érvényesülésének biztosítása,
- az ellátott gyermekek érdekeinek érvényesítését, szükségleteinek kielégítését összhangba kell hozni a személyisége fejlettségi szintjével, a tőle elvárható maximális teljesítmény realizálásával,
- a gyermek szakellátásba kerülésének okait, szociokulturális háttérét, és ezekhez kell igazítani a gyermek egyéni gondozási-nevelési tervét,
- gyermek pozitív személyiségjegyeinek maximális tiszteletét és fokozatos fejlesztését, valamint szükséges felismertetni vele értékes tulajdonságait és megerősíteni őt bennük,
- az egyén, a gyermek személyiségének tisztelete.

Fontos a gyermek aktív bevonása a nevelési munkába, passzivitásának, hospitalizáltságának enyhítése, a benne rejlő tehetség felszínre kerülésének elősegítése.

Elengedhetetlen érték a gyermekekkel foglalkozó szakemberek személyes példamutatása, valamint a kölcsönös bizalmon alapuló őszinte, nyílt nevelési légkör biztosítása, bizalmi kapcsolatok kiépítése, pozitív mintát nyújtva ezzel az esetleg egzaltált mintázatú családi normák felismerésére és ellensúlyozására, a külső bizalmon alapuló kapcsolatok kialakulásának és a társadalmi értékek belsővé válásának elősegítése érdekében.

A Házi rendben foglalt jogok és kötelezettségek, napirendi elvárások egységes tudatosítása, belsővé tétele, az elvárások a gyermekeket megszólító tónusú, nem követelő és utasító hangnemben történő megfogalmazása szintén kiemelt feladat, akárcsak a gyermeki életút formálásának az elősegítése, kapaszkodók nyújtása a nagykorúságig, az utógondozói ellátást igénybe vevő segítése reális, egyénre szabott célok kitűzésében és elérésében a társadalmi lehetőségek elemzésével párhuzamosan. Feladat továbbá a Lakásotthon belső működési rendjének kialakításában a gondozottak véleményének a figyelembevétele resztoratív (szabályalkotó, jóvátételi) körök alkalmazásával, hogy a gyermekek ténylegesen magukénak érezhessék a Lakásotthont az őket érintő döntésekbe történő bevonásukon keresztül.

A Szakmai Egység vezetője havi rendszerességgel munkaértekezleteket, illetve mentálhigiénés szemléletű, dramatikus elemeket is tartalmazó esettanulmánybeszéléseket végez a Szakmai Egység pszichológusa, illetve külső szakemberek alkalmankénti vezetésével, illetve társvezetésével.

A rendszeres csoportfoglalkozások a gyermekek és a munkatársak számára az aktuális csoportdinamika figyelembevételével, a közösségi értékek, az összetartozás érzet erősítése, a magányérzet csökkentése érdekében, a csoporttöbbség realitásában rejlő energiák egyénre levezethető fejlesztő hatásainak kamatoztatása érdekében történnek.

A gyermekek rekreációja a rendszeres belső és külső kulturális programok szervezésével, különböző táborokon történő részvétellel történik, mely során alternatívát kapnak olyan kulturális szokások megismerésére, amellyel sok esetben a nevelésre és fejlődésre alkalmatlan, deficités szociokulturális háttérű családokban a gyermekek nem találkozhattak.

A fentiekén túl alternatívát kínál a Szakmai Egység a gyermekeknek a hit és a vallás gyakorlására, valamint ártalomcsökkentő, terápiás beavatkozásokat folytat (pszichoterápiás, indokolt esetben addiktológiai holding).

5.4. A nevelői munka célja

A Lakásotthonban folyó nevelőmunka alapvető célja a gondozottak felkészítése az önálló és konstruktív életvezetésre, mely folyamat alapvetően az alábbiakat foglalja magában:

- humanisztikus pedagógiai célzatú, ártalomcsökkentő, terápiás jellegű, személyes odafigyelést és támogatást biztosító nevelői attitűd alkalmazása,
- a Napirend és Házirend gyermekek nyelvén történő megfogalmazása, elfogadtatása,
- a Lakásotthonon belüli szokások kialakítása és gyakoroltatása.

A délutáni tevékenység legfontosabb eleme a játékos közösségi élmény. A játéknak megtartó, ártalomcsökkentő, terápiás funkciója van, mely során a gyermekek teljesítmény centrikus erőfeszítések nélkül bővíthetik ismereteiket, gyakorolhatják a szabálytartást és a kommunikációt, valamint a csoportfoglalkozások során a mentális, a fizikai és a szellemi képességeik fejlődnek. A délutáni foglalkozásokat, játéktevékenységet, csoportfoglalkozásokat a nevelő vezeti, akinek állandó délutáni jelenléte, érzékeny és szakmai hozzáállása a nevelői munka és a Lakásotthon humanisztikus atmoszférájának legfőbb összetevője.

Fontos cél a gyermekek saját maguk respektálásának és társaik, a másik ember tiszteletének interiorizálása, azoknak a készségeknek a kialakítása, melyek alkalmazásával megtanulják saját érzelmeik kezelését, az agresszív késztetéseik elvezetését.

Cél a problémás szituációk, helytelen viselkedési formák csoportos feldolgozása, továbbá a negatívumok felszínre hozatala és közösségi megbeszélése, közös megállapodások létrehozása, valamint azok folyamatos monitorozása, szükség esetén korrekciója.

További cél, hogy a gyermekek ismerjék meg az egyetemes kultúra jellemző, legnagyobb hatású eredményeit. Legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, szerezzenek információt az emberiség közös problémáiról. Fontos megismerniük olyan kulturális szokásokat, amelyeket a korábbi sajátos szociokulturális családi háttérük miatt sok esetben nem ismerhettek meg.

A gyermekek környezeti nevelésének célja elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását. Az életkoruknak megfelelően váljanak érzékenyek környezetük állapota iránt, például a szelektív hulladékgyűjtés által. Ennek egyik

alkotóelem az egészséges életmódra nevelés, mely nem csak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot, a feszültségmentesség, a harmónia és az örömeztet megélésére, megtapasztalására is.

A nevelési tevékenység egyik fontos feladata a gyermekek kommunikációs kultúrájának kialakítása, amely részben a műveltség, a tudás alapja, részben a társadalmi érintkezés eszköze. Fontos az alternatív kommunikációs technikák megismertetése, elsősorban a személyes példamutatáson keresztül. Fő eszköze a gyermekek csoportfoglalkozásokon történő egyéni megnyilatkozásra, véleményalkotásra történő bátorítása, melynek pozitív hozadéka lehet az iskolában történő szereplés, szóbeli megnyilatkozás.

Fontos cél, hogy a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődése pozitív irányba mozduljon a Lakásotthonba kerüléskor tapasztalt állapothoz képest. Akkor eredményes a munka, ha a bekerülési állapotot követő stagnálást fejlődés követi.

Szintén fontos cél az önértékelés emelése, a stresszkezelés, valamint a döntéshozatal képességeinek fejlesztése. A csoportfoglalkozások a lelki egészség szempontjából fontos szerepet játszanak az önértékelés kialakításában és az ehhez kapcsolódó énkép erősítésében, továbbá a gyermekek növekedése és fejlődése kapcsán bekövetkező változások kezelésében.

Célja, hogy segítse a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekeket az önértékelést és énképet fejlesztő pozitív gyakorlatsorok révén, pótolva ezzel a pozitív minta esetleges hiányát.

A fő cél az, hogy a gyermek egyre inkább tudatában legyen képességeinek, ezáltal képessé váljon a tanulásra és élvezetet találjon benne, illetve számára megfelelőnek, fontosnak találja azt. A csoportfolyamat segít találkozni a saját személyiséggel, annak képességeivel, sikerélményhez juttatja a gondozottakat és lehetőséget ad arra, hogy a negatív címkéktől megszabadulva pozitív énképet és szociális technikákat sajátítsanak el. Elfogadják magukat, megerősítsék hasznos képességeiket, mint sajátjukat, és elidegenítsék egyes negatív tulajdonságaikat, mint nem a saját személyiséghez tartozó jellemzőiket. A belső építkezésen túl, csoportalkalmak segítik a gyermekek erkölcsi gondolkodását, a kölcsönös támogatáson és kölcsönös felelősségen alapuló gondolkodást, ezen keresztül az empátiát, a bizalom fontosságát, a kialakított szabályok betartásának szerepét.

További fontos cél a személyre szóló, a jövőre vonatkozó reális lehetőségek közösen történő felkutatása és megvalósítása, egészséges jövőkép kialakítása, a gyermekkel történő közös gondolkodás arról, hogy a lakásotthonban töltött idő után milyen életvezetési nehézségekkel kell megküzdeniük. Cél a preventív utógondozási gyakorlatok folyamatos megismertetése a munkatársakkal, valamint a gyermekekkel, melynek segítségével játékos és közösségépítő módon fejleszthetők a nagykorúság elérése után kívánatos személyiségjegyek.

5.5. Egyéb nevelési célok

Cél a reális önismeret és felelősségtudat formálása, pálya-, illetve párválasztás segítése, szubmisszív és kihasználó mintázatú érzelmi és fizikai kapcsolatok

elkerülése, a saját tulajdon és környezet, illetve mások tiszteletének kialakítása, a Lakásotthon közösségének megbecsülése, egyéni munkával történő fejlesztése, az őszinte, bizalmi és családi légkör kialakítása, a szociális érzékenység fejlesztése, az önsajnálát csökkentése, az elesettek, a gyengébbek segítése és támogatása.

Fontos a jövőkép kialakulásához elérhető, kis lépések meghatározása, a munkavégzés, a tanulás és minden célirányos tevékenység szükségességének, valamint annak a ténynek az elfogadtatása, hogy csak folyamatos energia befektetéssel lehet eljutni egy-egy kitűzött célhoz, melynek törvényszerű velejárói a frusztráló helyzetek, konfliktusok, nehézségek, amelyek nem vezethetnek a célok feladásához, önsorsrontó magatartáshoz.

Feladat a rendszeres alkohol- és drogfogyasztás veszélyeinek ismertetése, a megelőzéssel kapcsolatos feladatok meghatározása, a dohányzás ártalomcsökkentő stratégia alkalmazása és folyamatos működtetése. Fontos prevenció eszköz bűnelkövető kortárs fiatalok által készített alkotások megismertetése, amelyekben pozitív üzenetek formájában fejeződik ki a megbánás.

Fontos a szexuális felvilágosítás az egészséges, örömelvű, a kölcsönösségen alapuló együttlétre, valamint felhívni a figyelmet az abuzáló jellegű kapcsolatok egészség és személyiségromboló veszélyeire, jogi következményeire.

A saját test tiszteletére és védelmére történő kondicionálással előmozdítható a gyermekek egészséges pszichoszexuális fejlődése.

Hangsúlyos preferencia az engedély nélküli távozások csökkentése érdekében családi, szeretetteljes és biztonságos keretet nyújtó, megtartó környezet kialakítása, amelyben érvényesülhet a gyermekek egyénisége, ezzel is erősítve kötődésüket az új, családpótló otthonhoz. Az engedély nélküli távozásokról történő visszaérkezés után a személyes beszélgetés után feljegyzés készül. A beszélgetés során azoknak a történéseknek, jelenségeknek, lelki folyamatoknak a feltárását ajánlatos fókuszba helyezni, melyek a gyermek engedély nélküli távozásához vezettek. A feltárást követően ezekre a jelenségekre kell a nevelői munkának hatékony válaszokat, megoldásokat, korrekciós beavatkozásokat adnia a gyermek félelmeinek eloszlatásával, a konfliktuskezeléssel a lakásotthoni munkatársak, társak, tanárok tekintetében, illetve a kapcsolattartás újragondolásával, kiegészítésével.

6. Az ellátás igénybevételének módja

Az otthonok elsődleges jellemzője a családi jelleg. Működési rendje, hétköznapi és hétvégi élete egyaránt a családi modell mintájára került kialakításra családi házakban, udvarral, kis kerttel. Az ellátott gyermekek gyakorolhatják, megélhetik a szomszédi kapcsolatokat, beilleszkedhetnek egy lakóközösség életébe, barátságokat köthetnek, mely egyben feladat is, hogy családjukba visszakerülve vagy a gondozásból kikerülve megállják a helyüket.

Az alacsony gyermeklétszám, az épületek adottságai, megfelelő szakemberek munkájával biztosíthatják a biztonságot nyújtó légkört, a személyre szabott törődést oly módon, hogy a gyermek érezze a feltétel nélküli elfogadás mellett a meghittség élményét.

Az otthonokba érvényes gyámhatósági beutaló határozattal, a GYSZB javaslata alapján kerülnek a gyermekek. A fentiekén túl az otthonok legfeljebb 3 napra átmeneti gondozásra befogadják azt az ellátást kérő gyermeket, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott, vagy szülője, gondozója elhagyta, emiatt ellátás és felügyelet nélkül maradt. A befogadott gyermek számára ideiglenes gondozást kell biztosítani. Utógondozói ellátás keretében a fiatal felnőtt számára – amennyiben létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, amennyiben tanulmányokat folytat, illetve amennyiben szociális bentlakásos intézménybe várja felvételét, és a gyámhivatal elrendelte az utógondozói ellátását – szükségleteinek, érdekeinek figyelembevételével az Intézmény keretén belül működő gyermekotthonban, lakásotthonban, utógondozó otthonban biztosított az elhelyezés.

Az otthonokba kerülő gyermek számára fontos tényező az ott szerzett első benyomás és annak feldolgozása. A sok esetben krízishelyzetben lévő gyermekek szorongásának feloldása, félelmeik enyhítése komoly pedagógiai munkát jelent a szakemberek számára.

A fentiekre tekintettel a befogadó gyermekközösséget fel kell készíteni az új gyermek befogadására, valamint minden újonnan érkezett gyermeknek és fiatal felnőttnek meg kell ismernie a gyermekotthon házi- és napirendjét, a szokásokat, a munkamegosztásban rájuk háruló feladatokat.

6.1. Teljes körű ellátás

A gondozott gyermek számára naponta, az életkorának megfelelő, ötszöri, legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelménycineinek megfelelő étkezés kerül biztosításra. Amennyiben a szakorvos a gyermek egészségi állapotára tekintettel előírja a gyermek számára, más jellegű étkezés is biztosított.

A teljes körű ellátás részeként nyújtott ruházat gyermekenként legalább 6 váltás fehérneműt, valamint 3 váltás hálóruhát, továbbá az évszaknak megfelelő legalább 2 váltás hétköznapi (otthoni és utcai) felsőruházatot és cipőt, valamint alkalmi és sportruházatot tartalmaz. A ruházat tisztításáról, javításáról az ellátást nyújtó gondoskodik, amelybe olyan mértékben vonja be a gondozott gyermeket, amely életkorának megfelelően tőle elvárható.

A személyi higiéné biztosítása, valamint a textíliával történő ellátás keretében biztosításra kerülnek minden gyermek számára a mindennapos tisztálkodáshoz, testápoláshoz szükséges feltételek, eszközök.

Biztosításra kerül minden olyan feltétel a gyermek számára - menctjegy, bérlet az utazáshoz, költségek a levelezéshez, valamint a telefonáláshoz - amelyek segítségével hozzátartozóival, illetve a gyámságát ellátó személlyel kapcsolatot tarthat.

Szabadidejének hasznos eltöltése érdekében az otthonok biztosítják a kulturálódáshoz, játékhoz, sporthoz szükséges eszközöket.

Az otthonokban felkészülnek a családi életre, valamint az önálló életvezetésre. Támogatást kapnak a tanulmányaik sikeres befejezéséhez, a szakmaszerzéshez, a kulturális- és tanulmányi elmaradások felszámolásához. Antiszociális viselkedési

mintákat követő gyermekek segítséget kapnak a társadalmi beilleszkedéshez, az elfogadható normák és értékek kialakításához, valamint a lelki, mentális traumáik feldolgozásához.

Az életvezetés egyik legfontosabb eleme az anyagi bevételek célszerű beosztása. Az otthonok által nyújtott csoportgazdálkodási formában a gyermekek kapcsolatba kerülnek a pénzzel, annak értékével, mely önálló életvezetésük kialakításához fontos tapasztalat.

A családi szokásoknak megfelelően a gyermek az otthonokban is kap zsebpénzt, melynek összegéről, átadásáról a nevelője nyilvántartást vezet. A gyermek az összeg felhasználásáról magad dönt, azonban a gondozási helyéről engedély nélkül eltávozott gyermeket a távollét időtartama alatt nem illeti meg zsebpénz.

A munkatársak a teljes körű ellátáshoz tartozó ruházatot közösen vásárolják meg a gyermekekkel, mely alkalmak során lehetőséget kapnak, hogy önállóan válasszák ki a ruhadarabjaikat, figyelembe véve elképzeléseiket, valamint az ahhoz rendelkezésükre álló összeget.

Az utógondozói ellátás keretében a Szakmai Egység a nagykorúvá vált fiatal felnőttek számára szükségleteikhez és helyzetükhöz igazodó ellátást nyújt. Segítséget ad azon feltételek megteremtéséhez, melyek az ellátásból kikerülő fiatal felnőtt önálló életének megkezdéséhez, megélhetéséhez szükségesek, valamint segítséget nyújt az iskolájuk befejezéséhez, az első munkahely megszerzéséhez.

6.2. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás módja

Az otthonokkal kapcsolatos információk megtalálhatók az Intézmény honlapján. A tájékoztatás külső személyek, szervezetek számára történhet személyesen, elektronikus vagy írásos formában, illetve az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése elektronikus vagy jogszabály által meghatározott egyéb módon történik. A belső tájékoztatás formája az ügyeleti napló (napi események, feladatok), valamint a falújság (programok, közérdekű információk, elérhetőségek, értekezletek).

7. A gyermek befogadása

A Szakmai Egység pszichológusa, fejlesztő pedagógusa végzi a munkatársak és a gyermekközösség felkészítését az új gyermek fogadására pszicho-educáció keretében, mely pszichológiai és pedagógiai kultúra iránti fogékonyság növelését, valamint ismeretátadást foglal magában.

A gyermeknek az otthonba történő megérkezése kiemelt jelentőségű, mivel ez jelenti számára az imprinting – bevéődés – alapélményét, az első benyomást arról, hogy megérkezésétől fogva ő is részese az adott közösségnek, otthonnak.

Ennek érdekében ajánlott, hogy legyenek jelen az ott élő gyermekek lehetőség szerint minél többen, a gyermekvédelmi gyám, a nevelő, a gyermek mentora, illetve a munkatársak közül az, akinek erre lehetősége van. Fontos szakmai ajánlás továbbá, hogy a gyermeket a volt gondozási helyéről egy számára fontos személy kísérelje, biztosítva a leválás és átgondozás folyamatának zökkenőmentességét.

A Lakásotthonban elhelyezett gyermekek többnyire nagykorúakban kerülnek a szakellátásba, ekkorra már többnyire dohányoznak, nem idegen számukra az alkohol és a drog, valamint számos esetben kriminalizálódtak, rendőrségi eljárás folyik ellenük. Emiatt a Lakásotthonban fokozottan szükséges foglalkozni a szenvedélybetegségek prevenciójával, valamint kiemelten a drogprevencióval, illetve szükség van bűnmegelőzési prevencióra.

Ha a gyermek távolléte a három hónapot meghaladja, a távollét idejére a gondozási helyen – ideiglenes hatállyal vagy nevelésbe vétel elrendelésével egyidejűleg, ideiglenes gondozási hely kijelölésével – más gyermek helyezhető el.

7.1. Az adaptációs időszak

Mivel a Lakásotthonba kerülést meghatározza a GYSZB vizsgálatának eredménye és véleménye, a bekerülés első időszakában két szakmai szempontot szükséges figyelembe venni.

- Az új környezetbe kerülés következtében a gyermekben lejátszódó pszichés folyamatok megértése: minden gyermek esetében felmerül a veszteség, gyász, akár családi, akár egy másik intézményi környezetből érkezik, mivel egy számára fontos személyt, instrumentális környezetet, megszokott életmódot elveszít. Nagyon fontos a gondozó és szakszemélyzet felkészítése, hogy a gyászfolyamatból fakadó reakciókat megfelelően értelmezze és kezelje, valamint hatékony, támogató segítséget nyújtson a gyermek számára.
- Nem csupán a gyermeknek kell megismernie az új környezet nyújtotta lehetőségeket, hanem az őt körülvevő személyeknek is szükséges megismernie a gyermek képességeit, adottságait, hogy ezáltal tervezhetővé váljon a hatékony, mind intellektuális, mind érzelmi szinten megfelelő fejlesztési lehetőséget biztosító individualizált program kialakítása.

Az adaptációs időszak folyamatát segíti a Lakásotthon szabályainak a gyermekhez igazodó, kevésbé formális megismerése és elfogadása. Ennek több formája, illetve ezek kombinációja lehetséges.

- A bekerülést követő néhány nap elteltével egy közös étkezést követően a bekerült gyermek kérésre elmondja, szerinte milyen alapvető szabályok, életrend működik az otthonban. Az elképzeléseire adott reflexió alapján a gyermek számára körvonalazódnak az együttélési normák, az írott és íratlan szabályrendszer, melyek interiorizációja ezáltal a gyermek számára természetessé válik.
- A többi gyermek közösen, saját értelmezésében mondja el a legfontosabb életrendi normákat a bekerülő gyermek számára, aki erre reflektálhat. A munkatársak (nevelő, mentor) részvételével, irányított beszélgetés keretén belül tisztázzák az esetleges félreértéseket, ezáltal válik a gyermek számára elfogadhatóvá, ismertté a szabályrendszer.

7.2. A mentorrendszer

Az adaptációs időszak szintén fontos szakmai feladata a mentorrendszer működtetése, mivel ezáltal válik a gyermek igazán részesévé annak a folyamatnak, mely a beilleszkedést, az ön- és társel fogadást serkentheti, optimalizálhatja.

A mentor feladatai, tevékenysége:

- a mentor és a gyermek közötti kapcsolat mélyítése szempontjából fontosak a napi szintű, közös élethelyzetek, mint az orvoshoz történő elkísérés, közös vásárlás, hivatalos ügyek intézése, szülői értekezleten történő részvétel,
- a mentor és mentoráltjai (2-3 gyermek) saját, egyénileg szervezett programokon vehetnek részt együtt, illetve az otthonokban szervezett programon a mentor különös figyelmet fordít saját mentoráltjaira, velük együtt éli át a számukra fontos élményeket,
- tanulásban- vagy értelmileg akadályozott gyermek esetén a mentor fokozott figyelemmel kíséri fejlesztését, fejlődését a „kis lépések-nagy örömök” elve alapján,
- kapcsolatot tart azon külső intézményekkel, amelyek biztosítják az előírt fejlesztést, mint integrációs pedagógiai programmal rendelkező általános- és szakiskola, valamint értelmileg akadályozottak esetében speciális általános- és szakiskola,
- tartósan beteg gyermek esetén fokozottan figyelemmel kíséri egészségügyi állapotát, szoros kooperációban az egészségügyi ellátórendszer tagjaival, akikkel rendszeresen konzultál. A gyermek számára előírt kezeléseket a gyermek aktív részvételét szorgalmazva biztosítja az életkorának megfelelően, mindennapi életébe beépítve azt. Ennek eredményeképpen, hogy a gyermek megtapasztalja és megtanulja az önálló kontroll gyakorolását betegségének kezelése fölött, csökken a kiszolgáltatottság érzése, elfogadóbbá válik önmagával szemben, énképébe integrálja problémáját, ezáltal csökken a betegségtudata,
- a mentor és a gyermek közösen vezeti az élettörténeti könyvet, melyben a gyermek élményei, az otthonban élt életének fontosabb pozitív történései, az átélt és megoldott krízishelyzetek dokumentálása, valamint a fényképek, a gyermek számára fontos dokumentumok (levelek, meghívók stb.) kapnak helyet. A naplót a gyermek bármikor olvashatja és írhat bele, azonban alapvetően ezt a dokumentációt a mentor vezeti,
- az adaptációs időszakban a mentor mellett az otthon nevelője, pszichológusa, fejlesztőpedagógusa kiemelt figyelmet fordít a gyermek beilleszkedésének elősegítésére, továbbá felveszi a kapcsolatot a gyermek iskolájával,
- szükség szerint megvizsgálja a gyermek kapcsolatrendszerét,
- meghatározza a fejlesztés-támogatás területeit.

8. A lakásotthon/utógondozó otthon feladata az önálló életre történő felkészítésben

Egyre több gyermek kerül gyermekvédelmi gondoskodásba a 16. életévének betöltése után egyre több sérülést mutató személyiségállapotban, ami magatartási, tanulási, beilleszkedési zavarokban, idegrendszeri problémákban, drogfogyasztásban, valamint bűncselekmények elkövetésében nyilvánulhat meg, így a terápiás folyamat nem érhet véget a nagykorúság elérésével, különösen, hogy a fent felsoroltak gátolják az önálló életvitel kialakítását a nagykorúság elérése után.

A családok többnyire maguk is devianciával, problémával terheltek, melyek nem oldódnak meg automatikusan a gyermek nagykorúvá válásával, így ezek a családok általában nem alkalmasak a fiatal felnőttek fogadására, valamint sok esetben a fiatal felnőttek maguk sem kívánnak visszatérni családjukba. Mindez megfoszthatja a fiatalot a család támogatásától az önálló életvitel kialakítása során, különös tekintettel arra, hogy a legtöbb fiatal felnőtt nem rendelkezik erős családi kapcsolatokkal.

Az utógondozói ellátás igénybevételének további oka a gyermekek iskoláztatási problémája, melynek velejárója, hogy az adott iskolát nem fejezik be, mivel gondot okoz az inadekvát iskolaválasztás, vagy az, hogy az általuk választott szakma nem piacképes, ezért másik iskolát kezdenek. Több esetben későn kezdik el a középiskolát, ami miatt túlkorossá válnak, ezért nem tudják tanulmányaikat befejezni nagykorúságukig.

A fiatal felnőttek munkába állása nehézségekbe ütközik a hiányos vagy nem megfelelő képzettségük, valamint a fiatal felnőtt lakóhelyén, illetve elhelyezése helyén található munkalehetőségek korlátozott volta miatt. Különösen a roma fiatalok munkába állása nehéz, mivel a munkáltatók általában elzárkóznak felvételüktől.

A fiatal felnőttek otthonteremtési támogatása az esetek többségében nem alkalmas arra, hogy a nagykorúvá válás után önálló életvitelt tudjanak kialakítani, mivel nem fedezi a saját ingatlanhoz jutás költségeit.

Amennyiben az otthonteremtési támogatás fedezi a fiatal felnőtt lakáshoz jutását, általában olyan településen valósul meg a vásárlás, ahol a fiatal felnőtt nem talál munkalehetőséget, tehát az önálló életvitel kialakítása ismételten nehézségekbe ütközik.

Az utógondozói ellátás keretében a szakmai segítségnyújtás célja, hogy a fiatal felnőtt

- nappali tagozatos tanulmányai befejezéséig,
- tanulmányokat nem folytató munkaképes fiatal felnőtt esetében a folyamatos megélhetést biztosító munkavégzés és önálló lakhatás megteremtéséig,
- szükség esetén a szociális ellátórendszer keretében szakellátást végző bentlakásos intézménybe történő felvételéig

a Gyvt-ben meghatározott életkorig szerződésen alapuló ellátásban részesüljön.

A gyámhatóság által elrendelt utógondozói ellátás keretében a fiatal felnőtt számára utógondozást és szükség szerinti ellátás kerül biztosításra, melynek elsődleges célja az ellátást igénybe vevő fiatalok önálló életre történő felkészítése, az önálló

életkezdés támogatása.

Ennek keretében biztosított:

- az életvitelszerű tartózkodás lehetősége,
- a tisztálkodási, mosási lehetőség,
- az étkezési, főzési lehetőség, valamint az ahhoz szükséges alapanyag,
- a ruházat,
- az elsősegélyhez szükséges felszerelések,
- a személyre szóló pedagógiai, pszichológiai, jogi, szociális és mentálhigiénés támogatás és segítségnyújtás.

Amennyiben az utógondozói ellátás elrendelésére a tanulói jogviszony, hallgatói jogviszony vagy felnőttképzési jogviszony miatt került sor, az utógondozott számára az utógondozói ellátást nyújtó otthon biztosítja:

- az utógondozói ellátás időtartama alatt megkezdett vagy folytatott első tanulmányának teljes költségét,
- a tankönyveket, tanszereket és egyéb, a tanulmányok végzéséhez szükséges felszereléseket, továbbá a köznevelési, felsőoktatási intézménybe, szakképző intézménybe vagy felnőttképzőhöz járással kapcsolatban felmerülő költségeket.

Az Intézmény és a fiatal felnőtt az utógondozói ellátásról a jogszabályban meghatározottak szerint háromoldalú írásbeli megállapodást köt. A megállapodás megkötésekor figyelembe kell venni a fiatal felnőtt

- vagyoni, jövedelmi viszonyait,
- egészségi állapotát és személyiségét,
- családi körülményeit,
- tanulmányai folytatását,
- kötelezettségeit.

A 24. életévét betöltött, középfokú iskolában tanuló vagy szakképző intézménnyel tanulói vagy felnőttképzési jogviszonyban álló fiatal felnőtt és a 25. életévét betöltött, felsőoktatási intézménnyel hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátása a fiatal felnőtt kérelmére meghosszabbítható a tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonya megszűnéséig, azonban legkésőbb a 30. életévének betöltéséig. A kérelemről a fenntartó dönt a fiatal felnőtt tanulmányaiból hátralévő időtartamra, a tanulmányok befejezésének esélyére, a fiatal felnőtt együttműködési készségére, valamint rászorultságára tekintettel.

Az utógondozói ellátást igénybe vevő fiatal felnőtt az ellátásért térítési díjat fizet.

9. Oktatás, tanulás, szabadidős tevékenység

A Lakásotthonba kerülő gyermekek egyik alapproblémája az iskolakerülés, mivel családjuk gyakran nem biztosította iskolába járásukat. Fontos feladat elfogadtatni és jó esetben megszerettetni az iskolába járást és a tanulást. A Lakásotthonba került gyermekek oktatásáról a közoktatásról szóló törvényben szabályozott keretek között kell gondoskodni. Lehetőség szerint minden gyermek életkorának, fejlettségi szintjének megfelelő iskolatípusban tanuljon, melynek

megvalósítása során törekedni kell a rendszeres tanulás iránti igény kialakítására, erősítésére.

A bekerülő gyermekek képességeinek, érdeklődésének, esetleg tehetségének felmérése a pszichológus, fejlesztő pedagógus segítségével történik, felhasználva az előző oktatási intézményektől kapott információkat, tapasztalatokat, valamint a Pedagógiai Szakszolgálat által készített véleményeket. A városban évtizedes kapcsolatrendszer alakult ki a közoktatási intézményekkel, ahol többnyire segítő szándékkal fogadják a beiskolázás iránti igényeket. Az oktatási szükségleteknek megfelelő oktatási és szakképzési formák elérhető közelségben, változatos kínálatban állnak rendelkezésre, azonban kollégiumi ellátással igénybe vett szakképzésre csak néhány esetben van szükség.

Fontos feladat a Pedagógiai Szakszolgálat véleménye, javaslata és intézmény kijelölése alapján a gyermek számára a legoptimálisabb oktatási intézmény megtalálása, mely elérhető közelségben megtalálható Érden és a környező városokban.

További feladat:

- diákigazolvány igénylése,
- kísérés és bemutatás az iskolában és kollégiumban,
- folyamatos kapcsolattartás az oktatási intézménnyel, kollégiummal (elérhetőségek rögzítése, információ megosztása a szakemberek között),
- tapasztalatokhoz igazított felzárkóztatás, korrekció,
- az iskolalátogatás nyomon követése, igazolatlan hiányzások visszaszorítása,
- a fejlesztőpedagógus terve szerinti, valamint igény szerinti felkészülés segítése,
- különleges szükségletű kiskorúak esetében rendszeres konzultáció az oktatási intézmény fejlesztést biztosító szakembereivel.

Közvetlenül a bekerülést követő időszakban a gyermek motiváltságától függően, elsősorban külső kontrollal kell segíteni a tanulást, abban bízva, hogy idővel belsővé válik a tanulási igény az elért, apró sikerek hatására. Lényeges, hogy magát az információszerzés folyamatát pozitív élményként élje meg a gyermek, mint az információhordozók beszerzése (könyv, CD, DVD), az internet kínálta lehetőségek felhasználása, a fejlesztő játékok használata. Ebben a folyamatban szintén kiemelkedő a mentor szerepe.

9.1. Kapcsolattartás az iskolával

A kapcsolattartás elsődleges célja az iskolai pedagógusok és a gyermekek bevonása a gondozottat érintő tevékenységekbe, melynek érdekében a tanárok aktívan bevonásra kerülnek az otthonok életébe. Az így átélt pozitív élmények segítenek könnyebben elfogadni a gyermekeket az iskolában.

Fontos a nevelők aktív részvétele a szülői értekezleteken, fogadó órákon, valamint hasznos az iskolai rendezvényeken történő megjelenés, aktív részvétel.

9.2. Egyéni munkarend (tanulmányi rend)

Vannak olyan esetek, amikor az adott gyermek magatartászavarai olyan súlyosak, hogy iskolai közösségbe nem integrálható az illetékes Pedagógiai Szakszolgálat véleménye alapján, ezért felmentést élvez a rendszeres óralátogatási kötelezettsége alól, azonban biztosítani kell számára – az iskolával együttműködve - az ismeretek elsajátításának lehetőségét.

Feladatok egyéni munkarend (tanulmányi rend) esetén:

- személyre szabott haladást biztosító terv elkészítése (fejlesztőpedagógus, iskola, nevelő, mentor),
- feszültségcsökkentés (teljesítménykényszer elmaradása),
- rendszeres foglalkozások (szabálykövetés fejlesztése),
- számonkérés módjának tisztázása (felkészülés segítése),
- információszerzés szervezése (több csatornán, iskolából, illetve az otthonból).

Kiemelt feladat megakadályozni az iskolai szegregáció bekövetkezését, melynek érdekében az a gyermek vegye igénybe az egyéni munkarend (tanulmányi rend) lehetőségét, akinek szükségletei alapján indokoltá vált, illetve a fejlődése érdekében szükséges.

9.3. Szabadidős tevékenység

Szükségszerű, hogy a Lakásotthon megszervezze, valamint biztosítsa a gyermekek érdeklődésének megfelelő szabadidős programok lehetőségét, mint kiállítások, színházi előadások és hangversenyek látogatását, természetjárást és kirándulásokat, az iskolai és az iskolán kívüli szakkörökön, sportfoglalkozásokon történő részvételt.

Fontos hogy a gyermekek minden évben részt vegyenek legalább egy nyári táborban, ahol a Lakásotthon alapvető céljaival azonos jellegű és tematikájú, strukturált, személyiségépítő, élményközpontú programokon vehetnek részt.

A kimenők, eltávozások rendje a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló lehetőségeknek biztosít keretet. A Lakásotthon Háziarendjének megfelelően lehet előre egyeztetetten gazdálkodni a szabadidővel, amennyiben a köteleességek teljesülnek, szabályszegés nem történik. Elsősorban a Lakásotthonon kívüli kapcsolatok ápolására (barátok, osztálytársak) szánt idő, azonban lehetőséget nyújt egyéni programok (könyvtárlátogatás, edzés) megvalósítására is. A szabadidőben lehetséges barátok fogadása a Háziarendnek megfelelően.

10. Magatartási problémák kezelése

A magatartási problémák fő okait a feszült alapállapotú gyermek indulatvezérlési problémái jelentik. A gyermek - pszichológiai értelemben - a konfliktusos helyzetben olyan tárgynak, felületnek használja a gondozóit, nevelőit, akiken a korábbi kapcsolataiban szerzett sérüléseit levezetheti, azokat újraélheti. Magatartási problémák jelentkezése esetén fő feladat, hogy a nevelő és a gyermekfelügyelő szakemberek ezeket az önkéntelen, traumaismétlés célzatú, eltorzult kapcsolódási vágy által vezérelt, rossz magatartásmintázaton alapuló megnyilvánulásokat ne a saját személyük ellen irányuló támadásként értékeljék.

A magatartási probléma akut szakasza lezajlásának kivárása után ajánlatos beavatkozni, akkor, amikor a gyermek az érzelmi feldúltság elmúltával már kognitív befogadásra, a magatartási probléma elemzésére alkalmas állapotba került.

A gyermekekkel foglalkozó szakemberek feladata, hogy ezekben a helyzetekben úgy interveniáljanak, hogy magatartásukkal ne provokálják a gyermek zaklatott állapotát, ezzel is segítve a kialakult helyzet megoldását.

A gyermekek közötti konfliktusokat resztoratív konfliktuskezeléssel célszerű megoldani, ahol a sérelmek explorálása után lehetőség van jóvátételi megállapodások megkötésére. A megállapodások része azok írásos rögzítése, valamint az abban történő megegyezés, hogy a megállapodás működőképességéről, az esetleges korrekciókról mikor kerüljön sor újabb megbeszélésre.

A cél az, hogy a Lakásotthonba került gyermekek magatartási problémáira a munkatársak elkerüljék a rendőri intézkedés alkalmazását. A szélsőséges magatartási problémák esetében továbbra is tudatosítani szükséges a munkatársakban, hogy igyekezzenek azokat maguk megoldani, mert kontraproduktív a hatóság rendszeres értesítése, mivel a gyermekek az ismétlődő rendőri intézkedésekre egyre szélsőségesebben és érzéketlenebbül reagálnak, ezáltal nem lesz visszatartó ereje a szabályok betartatási szándékának. Amennyiben a gyermekek és a munkatársak testi épségét veszélyeztető, szélsőséges magatartási problémák merülnek fel, abban az esetben lesz elengedhetetlen a rendőri intézkedés kérése.

A nevelők, gyermekvédelmi asszisztensek, valamint a gyermekfelügyelők hivatalos személynek minősülnek, ezért a sérelmükre a gondozottak által elkövetett bizonyos cselekmények – a munkatársak magánindítványa esetén – súlyos büntetést, akár szabadságvesztést is maga után vonhat, ezért szükséges a gyermekeket felvilágosítani a magatartásuk esetleges törvényi következményeiről.

A gyermekek a szakellátásba kerülésük előtt több alkalommal szenvedtek traumát a családon belüli elhelyezésük változása kapcsán vagy többszöri gondozási hely váltásban volt részük. Fontos cél, hogy a Lakásotthon humanisztikus és bizalmi légkört, valamint kiszámítható, stabil keretrendszert jelentsen a gyermekek számára, ahol egyértelműek a keretek és a határok. A munkatársak részéről – egy-egy kellemetlen helyzetben - a gondozási hely változtatással történő fenyegetés nem éri el a célját, azonban a gyermek bizalma elvész, valamint a változástól való félelmetől vezérelve nagy eséllyel engedély nélkül távozik a Lakásotthonból, ezzel veszélyeztetve önmagát. A fenyegetett gyermek a gondozási hely megváltoztatási szándék tudatában az esélytelenek nyugalmával, minden visszatartó erő nélkül, a bizalmat elvesztve folytatja tovább deviáns viselkedését, sok esetben intenzívebb módon, a szakellátásban dolgozó munkatársakat szándékosan provokálva, mintegy büntetve őket.

A Szakmai Egység munkatársai arra törekedjenek, hogy a lehető legtöbb módszert és intézkedést alkalmazza a gyermek megsegítése érdekében, mint resztoratív körök és konferenciák, mediáció, pszichológusi, lelkeszi segítségnyújtás, igény esetén helyi addiktológiai segítség, bizalomépítő beszélgetések, szülői kapcsolatfelvétel, annak

erősítése, többszöri esélyadás, kis lépésekben történő haladás az elérendő nevelési cél felé, rövid távú, ismétlődő megállapodások a gyermekkel. Mindezek kudarca, illetve ön- és közveszélyes, szélsőséges, rendszeresen ismétlődő deviancia esetén, végső esetben javasolt a gondozási hely változtatás a gyermekek számára.

A magatartásproblémák, valamint a deviancia csökkentésének további lehetősége, hogy tematikus filmeket nézzenek a gyermekek, melyeket feldolgozó beszélgetések követnek.

A drogprobléma kezelése tekintetében olyan intézmények segítségét ajánlja fel a Szakmai Egység az ellátottak számára, ahol a drog által nyújtott, pótcselekvéses élmények helyett valós, közösségi élményekhez juthatna, a terápiás légkör gyógyító erejében részesülhetnek.

11. A Lakásotthon értékelési rendszere

Közös cél: úgy döntök, hogy

- választok, nem hagyom a véletlenre,
- változtatok, nem kifogásokat keresek,
- motivált, nem manipulált leszek,
- hasznos leszek, nem kihasználtság,
- kiemelkedő leszek, nem versenyzek,
- az önbecsülést választom az önsajnálathelyett.

Napi pontozásos rendszer során a szolgálatban lévő nevelő minden este vacsora után értékeli. Apró jutalmakat adhat, ha úgy érzi, valaki kiemelkedően teljesített aznap (pl.: segítség a felnőttnek, de elsősorban a társaknak, iskolában, versenyen kimagasló eredmény elérése, stb.)

5 pontot kapnak a gyermekek az alábbi témakörökben:

- iskola, tanulás,
- tisztelet egymással, felnőttel szemben (beszéd, viselkedés, egymás szobájának tisztaságában tartása)
- engedély nélküli távollét,
- átöltözés, papucs felvétele,
- naposi feladatok.

A szobarend pontozása során szintén 5 pontot kaphatnak naponta, ezek szempontjai a következők:

- ágy, kissekény - és ami benne van (ágytakaró, fiókok) - rendje,
- szekrényrend,
- szennyestartó,
- szemetes,
- takarítás (felsöprés, felmosás).

Ezek a szempontok minden lakószobában megtalálhatók, az ellenőrzést átadás-átvétel után a gyermekfelügyelők közösen végzik, amikor a gyermekek hazaérnek.

12. Gondozási hely megváltozása, vérszerinti családba történő hazagondozás

Az otthonba került gyermekek kapcsolattartását az illetékes gyámhivatal határozata szabályozza, melynek betartását és végrehajtását az otthonok szakmai kollektívája segíti és biztosítja. Komoly odafigyelést igényel a vérszerinti családdal, óvodával, iskolával, a munkahellyel, a barátokkal történő zökkenőmentes kapcsolat alakítása, irányítása.

Kiemelkedően fontos feladat motiválni a gyermekeket és családjukat a személyes kapcsolataik erősítésére, konfliktusaik mielőbbi feloldására, a testvérek közötti kapcsolatok szeretetteljes megerősítésére, gondozási hely váltás esetén felkészíteni az új gondozási hely elfogadására, motiválni a konfliktusmentes beilleszkedésre. Mindezek érdekében a GH-1 adatlapon meghatározásra kerül a segítségnyújtás célja és módja.

Amennyiben a gyermek szükségleteinek, körülményeinek nem megfelelő az otthonok környezete, vagy szülője kezdeményezi a hazagondozását, a szakembereknek el kell juttatnia a gyámhivatal, valamint a GYSZB számára a gondozási hely megváltoztatását megalapozó dokumentumokat. A gyermeket fel kell készíteni és el kell kísérni a szakértői vizsgálatra, elhelyezési értekezletre.

Az elhelyezését deklaráló határozat megérkezéséig különös figyelemmel kell róla gondoskodni, megkönnyítve számára a folyamatot.

13. A Szakmai Egységen belüli és kívüli együttműködés módjai

Belső együttműködés

13.1. Szervezett megbeszélések, értekezletek

Éves munkaterv alapján, szükség szerint, de legalább havi rendszerességgel az információáramlás nyújtotta biztonság növelése érdekében következetesen tartott alkalmak.

Menete során szem előtt kell tartani a célt, a megfelelő formai és tartalmi kereteket (írásos vázlat, napirendi pontok), egy adott időszakot lezáró értékelést, új feladatok meghatározását (felelősök, határidők).

A megbeszélések mederben tartása mellett demokratikus, építő jellegű párbeszédet, véleménynyilvánítási lehetőséget, információ áramlást kell biztosítani.

13.2. Stratégiai pedagógiai team megbeszélések (esetmegbeszélések)

Az esetmegbeszélés egymás támogatásának és az információ megosztásnak leginkább gyakorlatközeli fóruma, melynek tartalma lehet

- a konkrét esettel, illetve megoldandó problémával kapcsolatos, adott gyermekre vonatkozó átfogó megbeszélés (pl. új gyermek érkezése után, hazagondozás vagy átgondozás, életút tervezése kapcsán),
- váratlan, vagy rendkívüli eseménnyel kapcsolatosan történő stratégiai megbeszélés,
- viselkedésre vonatkozó javaslatok, megoldások, felelősök, határidők

megfogalmazása.

A hatékonyság növelése érdekében az adott eset, vagy történet megbeszélése során minden érintett szakembernek jelen kell lennie, hogy kifejtse álláspontját, véleményét. A lehetőségekhez mérten több szakterület (pl. pszichológus, fejlesztő pedagógus) képvisellete legyen biztosítva, illetve kerüljön kijelölésre moderátor, aki irányítja, vezeti a megbeszélést.

A szakmai teamben dolgozóknak lehetőséget kell biztosítani a rekreációra, ventillációra, melyek rítusainak, hagyományainak megteremtése kiemelt feladat. Ezek formái a csapatépítő intézményi napok, esetleg egy-két napos kirándulás, belső továbbképzés, kötetlen találkozások lehetnek.

A hatékony szakmai tevékenység érdekében a Szakmai Egység az Intézményen belül szoros kapcsolatot tart fenn

- az igazgatóval,
- az igazgatóhelyetttessel,
- a Nyilvántartási Csoporttal,
- a Gazdasági Csoporttal,
- a Munkaügyi Irodával,
- az Intézmény Érdekképviselői Fórumával.

Külső együttműködés

13.3. A vérszerinti család

A gyermekek az otthonokban nevelési folyamat részeseivé válnak, ezért a hatékony nevelés érdekében minden résztvevőt érdekeltté kell tenni a sikeres megvalósításban. Ebben a folyamatban a szakemberek mellett a legfontosabb szereplő a család, ezért a célkitűzés a családi szereplők bevonása a nevelési folyamatba. Mindezek érdekében szoros együttműködést kell kialakítani a családdal, melynek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség.

Az együttműködés megvalósulási formái a kölcsönös támogatás, valamint a koordinált pedagógiai tevékenység, feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, őszinteség, elfogadás. Az együttműködés eredménye a családban és az otthonokban történő nevelés egysége, melynek eredményeként pozitív irányú személyiségfejlődés tapasztalható a gyermeknél.

13.4. Külső szakemberek, intézmények

A gyermekvédelmi szakszolgálati tevékenység keretében szoros együttműködés történik

- a GYSZB-vel,
- az Elhelyezési Csoport munkatársaival,
- a Nyilvántartási Csoport munkatársaival,
- a gyermekvédelmi gyámokkal.

A gyermekvédelmi gyámok, – mint a nevelésbe vett gyermekek törvényes képviselői és vagyonkezelői – valamint a Szakmai Egység gyermek- és lakásotthonai, – mint a

teljeskörű ellátást nyújtó gondozási helyek – közötti feladatmegosztás, illetve együttműködés tartalmára vonatkozóan a Belügyminisztérium által „Gyermekvédelmi gyámság” címen kiadott módszertani útmutató az irányadó.

A Szakmai Egység az Intézményen kívül kooperatív kapcsolatot épít ki és tart fenn

- az illetékes család- és gyermekjóléti központtal/szolgálattal,
- az illetékes gyámhivatallal,
- a köznevelési- és felnőttképzési intézményekkel,
- az egészségügyi ellátórendszer tagjaival (házi orvos, védőnői szolgálat, szükségleteknek megfelelő szakellátási intézmények),
- a rendőrséggel,
- a bírósággal,
- az ügyészséggel,
- a pártfogó felügyelővel,
- a büntetés-végrehajtási intézményekkel.

Az együttműködés során törekedni kell a személyes és közvetlen munkakapcsolatra, mely során az érintettek közösen dolgozhatnak ki programokat, melyek a nevelési folyamat fontos részeivé válnak.

13.5. Látogatás rendje

Amennyiben valaki az intézmény működésére vonatkozó felvilágosítást kér, ezen joga gyakorlása során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amely az intézmény rendeltetésszerű működését vagy a gyermekek jogait aránytalanul sérti vagy akadályozza. Amennyiben az intézmény működésével kapcsolatos felvilágosítást kérő személy személyesen kívánja felkeresni az intézményt, úgy arra – a belépésre jogosító megfelelő jogalap igazolása mellett – csak az intézményvezetővel előre egyeztetett időpontban kerülhet sor. A gondozási helyen ellátott tizenhét év alatti gyermekekről kamerafelvétel készítéséhez, annak felhasználásához elengedhetetlen a törvényes képviselő (szülő vagy gyermekvédelmi gyám) hozzájárulása és figyelemmel kell lenni arra is, hogy a gyermekek érdekeivel nem lehet ellentétes a kamerafelvétel készítése, illetve annak felhasználása. Mindezekre tekintettel a gyermekek pártpolitikai célú szerepeltetése, illetve a gyermekekről készült felvételek pártpolitikai célra történő felhasználása még az önkéntességgel, a beleegyezéssel vagy a szülői hozzájárulással sem igazolható, ezáltal tilos.

13.6. A Lakásotthon, a gyermek, a szülő, valamint az iskola együttműködése

A Lakásotthonokba került gyermekek oktatásáról a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben szabályozott keretek között kell gondoskodni. Törekedni kell arra, hogy lehetőség szerint minden gyermek életkorának, fejlettségi szintjének megfelelő iskolatípusban tanuljon, azonban meg kell hagyni számukra a szabad iskolaválasztás lehetőségét.

Fontos feladat elérni, hogy a tanulás érték legyen számukra, törekedni kell a rendszeres tanulás iránti igény kialakítására.

Fontos a tanulás feltételeinek megfelelő szintű biztosítása, továbbá a korrekció, a korrepetálás, a tehetséggondozás, az iskolákkal kialakított jó kapcsolat, a naprakész tájékozódás és tájékoztatás, valamint az információcsere. A szülői értekezleten, illetve fogadóórán történő részvétel, illetve személyes esetmegbeszélések szintén segítik a szakmai munkát.

A Nevelési Tanácsadó szakértői véleménye alapján egyéni tanítási rend szerint tanulmányokat folytató beilleszkedési, magatartási, tanulási zavarokkal küzdő gyermekek felkészítéséről, a feladathoz szükséges segítőről az az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A Szakmai Egységben a fejlesztő pedagógus segíti a tanulót a felkészülésben.

A gyermekek életpályájának kijelölése során fontos szempont a szülők bevonása a döntéshozatalba.

14. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása

A szakellátók felvételekor a megfelelő végzettség, képesítés figyelembevételével mellett a megfelelő személyiséget kell megtalálni az adott munkakörre. A jelentkező számára segítséget nyújtunk a munkavégzés megkezdése előtt megismerni a szakma-specifikus feladatokat, valamint egy hospitálási napon közvetlen tapasztalatot szerezhet a leendő munkavállaló az elvégzendőfeladatokról. A Szakmai Egység vezetőjének szakmai véleménye segítséget nyújt a pályázónak és a munkáltatónak a döntéshozatalban. A kiválasztási folyamatba szükség esetén bevonható a pszichológus.

A humán erőforrás megőrzését, és fejlesztését az egyéni képzési, továbbképzési terv segíti, mely az egyéni érdeklődési köröket és szakmai igényeket figyelembe veszi. Ennek érdekében a szervezetfejlesztési igényekre építve egy olyan képzési, továbbképzési koncepciót dolgozz ki az intézmény, amelyben minden munkatárs megtalálja a számára fontos tartalmat.

Míndezenk mellett pontos nyilvántartást vezetünk a szükséges továbbképzési pontok megszerzésének üteméről.

Fontosnak tartjuk fenntartani az önképzési igényt, a tudatos választást az érdeklődés és az esetlegesen fejlesztendő képességek, készségek mentén.

A lehetőséget biztosítunk a konferenciákon való részvételre, a tágabb szakmai körben szerzett információk megismerésére, szakmai kapcsolatok építésére. Ehhez nyújtanak segítséget a gyermekvédelmi rendszert érintő jogszabályi változásokra vonatkozó rendezvények, melyek való részvételt minden munkatársunk számára biztosítjuk.

A tréningek bizonyos, a munkahelyi viselkedéssel, munkavégzéssel - ideértve a munkatársak személyiségével történő munkát - összefüggő jelenségek szimulált, a valóságot hűen illusztráló, ahhoz hasonló játékok kipróbálását, saját élményként való megtapasztalását, és a tapasztaltak adaptálását jelentik a munkahelyi környezetre.

(Pl. konfliktuskezelés, kiégés elleni tréningek.)

A szupervízió a szakemberekben keletkező érzelmi reakciók megfelelő feldolgozását, másokkal történő megosztását célozza annak érdekében, hogy a feszültségek, indulatok oldódjanak.

A belső és külső képzési lehetőségeket több alkalommal közösen szervezzük a szakmai team tagjai számára, hogy a közös, együttes, pozitív élményen keresztül a csapathoz tartozás érzése, annak megtartó ereje erősödjön.

15. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

15.5. Érdek- és jogvédelem a szakmai feladatot ellátók tekintetében

A szakemberek a munkakörük ellátásához számos információt és dokumentumot megismernek, melyek a kötelességeik teljesítéséhez, a munkavégzés konkrét lépéseikhez szolgálnak tudással (pl. jogszabályok, szabályzatok, munkaköri leírás, Szociális Munka Etikai Kódexe).

A biztonságos és megtartó munkahelyi légkör elengedhetetlen eleme, hogy a munkatársak jogaikkal tisztában legyenek. Ennek érdekében nyilvánossá kell tenni az Intézmény munkaügyi irodája, közalkalmazotti tanácsa képviselőinek elérhetőségeit. Biztosítani kell a jogszabályok megismeréséhez szükséges, interneten történő hozzáférést, a vezetői értekezleten elhangzott, munkavállalókat is érintő információk átadását.

A Lakásotthonok, valamint a Szakmai Egység munkatársai jogaik védelmével kapcsolatban szóban és írásban fordulhatnak a Szakmai Egység vezetőjéhez, illetve az Intézmény vezetőjéhez, akik kötelesek 15 napon belül választ adni a felmerülő kérdésre, esetleges panaszra.

15.2. Érdek- és jogvédelem a szolgáltatást igénybe vevők tekintetében

A Lakásotthonban ellátottak jogainak védelme minden szakember kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, valamint ügyeinek intézésével foglalkozik. Tevékenységük során biztosítaniuk kell az ellátottak meghallgatáshoz, szabad véleménynyilvánításhoz és tájékoztatáshoz való jogát. Meg kell ismertetni a panasztétel törvényben meghatározott módját, jogsértés esetén az eljárás kezdeményezésének lehetőségeit.

Az ellátást az életkorhoz, egészségi állapothoz, a személyiség fejlettségéhez, valamint az egyéb szükségletekhez igazodóan kell biztosítani, állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó pedagógiai környezetben.

A nevelés, gondozás során tiszteletben kell tartani a nemzetiségi, etnikai hovatartozást és biztosítani kell a szabad vallásgyakorlást, valamint meg kell szervezni az oktatás, felzárkóztatás, tehetségfejlesztés, szabadidős foglalkozások rendjét.

Érvényesíteni és támogatni kell a testvérek együttes elhelyezésének lehetőségét,

valamint a családi és egyéb személyes kapcsolatok ápolását. Segíteni kell a családi környezetbe való visszatérést, illetve az önálló életkezdet.

A szülőket rendszeresen tájékoztatni kell a gyermekük elhelyezéséről, a kapcsolattartás módjáról, az otthonban folyó pedagógiai munka céljáról, a gyermeküket érintő lényeges kérdésekről. Amennyiben lehetséges, be kell vonni a gyermek iskolájának, életpályájának megválasztásába, az otthon jeles programjain való részvételbe.

A fentiek megismerésének érdekében, faliújságon el kell helyezni a Házi- és Napirendet, programokat, és a panasztételi módjáról szóló tájékoztatást.

A gyermeki jogok minél szélesebb körű érvényesülésének érdekében a Lakásotthon gondoskodik arról, hogy az ellátottak, valamint szüleik számára megismerhető legyen a gyermekjogi képviselő neve, telefonszáma, fogadóóráinak helye és időpontja.

A gyermekjogi képviselő által írásban tett észrevételekre, megkeresésekre 15 napon belül válaszolni kell, illetve a megtett intézkedésekről írásban tájékoztatást szükséges nyújtani számára.

Garantálni kell a gyermekek személyes tárgyainak, tulajdonának védelmét.

A magánélet védelme kiterjed a fizikai és az interneten megvalósuló zaklatásra egyaránt. Az egyén méltóságát és magánélethez fűződő jogát biztosítani kell a közösségi médiatérben is. Ezen jogok gyakorlásába történő beavatkozás csak törvényben meghatározott esetben lehetséges, nem lehet önkényes, valamint a beavatkozásnak észszerűnek és arányosnak kell lennie. A beavatkozást indokolhatja nemzetbiztonsági, közbiztonsági vagy az ország gazdasági jólétének érdeke, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, valamint mások jogainak és szabadságának védelme. Ezen jogok megsértése esetén a gyermekeknek hozzá kell férniük a panasztételi eljárásokhoz és megfelelő jogorvoslathoz. A gyermekek magánélethez való jogainak védelméből következik, hogy az intézményvezetőnek joga van korlátozni az intézménybe való belépést, ha azt az intézményben élő gyermekek ellátási szükséglete (életkora, egészségi állapota, fogyatékossága, pszichés tünetei, beilleszkedési vagy magatartási zavarai stb.), az intézményben folyó nevelési munka zavartalanságának biztosítása, és általánosságban az intézményben élő gyermekek jogainak, mindenek felett álló érdekeinek érvényre juttatása megköveteli. A gyermeki jogok tisztelete olyan politikai és alkotmányos kultúrát feltételez, amelyben a gyermekek nem lehetnek pártpolitikai tevékenység díszletei vagy eszközei.

Gyermekönkormányzat

Az Intézmény szakmai egységeiben elhelyezett gyermekek, fiatalok érdekeik képviselőjére 3 fős Gyermekönkormányzatot hoznak létre. A szakmai egységekben létrehozott Gyermekönkormányzatok az Intézmény vezetője által jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzat alapján működnek.

A Gyermekönkormányzat a gyermekeket, fiatalokat érintő valamennyi kérdésben véleményt nyilváníthat az otthonok vezetőjénél, illetve az Intézmény vezetőjénél.

A Gyermekönkormányzat képviselője - szavazati joggal – részt vesz az Intézmény Érdekképviseleti Fórumában.

A Gyermekönkormányzat működését egy, a Szakmai Egység vezetője által megbízott, szakmai munkakörben foglalkoztatott dolgozó segíti. Az ülésen legalább évente egy alkalommal, előre egyeztetett időpontban részt vesz a gyermekjogi képviselő, aki tájékoztatást ad a gyermekek jogairól, azok érvényesíthetőségéről, valamint saját elérhetőségéről. A gyermekjogi képviselő előre egyeztetett időpontban fogadóórát tart a gyermekek számára az adott otthon erre kijelölt helyiségében.

A Szakmai Egységben élők választott képviselői szervezik a gyermekönkormányzati üléseket, dokumentálják az elhangzottakat, valamint képviselik az otthonok lakóinak véleményét az ellátásukkal kapcsolatban.

Közvetítik ötleteiket, kívánságaikat, kezelik a panaszládát, mely tevékenységek kiváló eszközök a gyermekek autonómia élményének fejlesztésére. Működtetése által a gondozottak kompetenciaérzése, önértékelése gazdagodik.

A Gyermekönkormányzat a demokrácia gyakorlásához szükséges készségek, képességek kialakításának színtere. Megtanulható az érdekképviselés módja, eszköztára, az érdekek összehangolása, konfliktusok kezelése, véleményalkotás, döntés előkészítés, döntés. Alakulhat a vitakultúrájuk, meggyőző érvelésük, kompromisszumképességük, mivel közreműködnek a Házirend, Napirend elkészítésében, véleményt nyilvánítanak az értékelő rendszerrel kapcsolatban.

Érdekképviseleti Fórum

A gyermekek érdekvédelmének szabályozott fóruma az Érdekképviseleti Fórum. Működésének szabályait a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekvédelmi intézményekben létrehozott érdekképviseleti fórumok megalakításának és tevékenységének szabályairól szóló, mindenkor hatályos igazgatói utasítás tartalmazza.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a Gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviseleti közösség a házirendben foglaltak szerint írásban panasszal élhet az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, vagy a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézményi dolgozó kötelezettségzegése esetén, valamint a Gyvt. 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása kapcsán. Az Intézmény vezetője, illetve az Érdekképviseleti Fórum köteles a panaszt kivizsgálni, és tájékoztatást adni a megoldás lehetséges módjairól.

Az Érdekképviseleti Fórum szavazati jogú tagjai:

- a Gyermekönkormányzat képviselői,
- az ellátásban részesülő gyermek törvényes képviselője, valamint a fiatal felnőttek képviselői,

- az Intézmény dolgozóinak képviselői,
- az Intézmény fenntartójának képviselője.

Gyermekjogi képviselő

A gyermekjogi képviselő nevét, valamint elérhetőségeit a gondozottak számára jól látható helyen szükséges elhelyezni a Szakmai Egység valamennyi otthonában.

A gyermekjogi képviselő fogadóórájáról, a vele történő személyes találkozás lehetőségéről minden esetben értesíteni szükséges a gyermekeket.

A gyermekjogi képviselő – szükség esetén - tapasztalatait megbeszéli a Szakmai Egység vezetőjével, az Intézmény vezetőjével, illetve a gyermekvédelmi gyámmal.

Szükség esetén további intézkedéseket tesz a fenntartónál.

Panasztétel lehetőségei

Panasz esetén a gyermek vagy szülője szóban, illetve írásban fordulhat a gyermekfelügyelőhöz, a nevelőhöz, a Szakmai Egység vezetőjéhez, az Intézmény vezetőjéhez, a gyermekjogi képviselőhöz, a Gyermekönkormányzathoz, illetve az Intézmény Érdekképviselői Fórumához. A panasz kivizsgálását azonnal meg kell kezdeni, valamint a vizsgálat eredményéről tájékoztatni szükséges a panaszost. Amennyiben ez nem lehetséges, 15 napon belül tájékoztatást kell nyújtani a megoldás lehetséges módjairól.

A panasztétel módjáról szóló tájékoztatásnak, mindenki által látható módon, az otthonok faliújságjain kell megjelennie a kompetens személyek nevével és elérhetőségeivel.

ZÁRADÉK

Jelen Szakmai Program a fenntartó jóváhagyása után lép hatályba, ezzel egyidejűleg a 2024. novemberében jóváhagyott Szakmai Program hatályát veszti.

A Szakmai Program elfogadásának nevelőtestületi értekezleti jegyzőkönyve és a nevelőtestületi jelenléti íve jelen dokumentumhoz csatolásra került.

Budapest, 2025. február „14”.

Bíró Endre
igazgató

